

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 20. aprīlī
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2018/0328(COD)**

**5628/2/21
REV 2 ADD 1**

**CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92
PARLNAT 92**

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko izveido Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kibernetikas kompetenču centru un Nacionālo koordinācijas centru tīklu

- Padomes paskaidrojuma raksts
- Padome pieņēmusi 2021. gada 20. aprīlī

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 12. septembrī saistībā ar digitālā vienotā tirgus stratēģiju pieņēma un nosūtīja Padomei un Eiropas Parlamentam priekšlikumu ¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kibernetikas kompetenču centru un Nacionālo koordinācijas centru tīklu, kurā par juridisko pamatu izmantots LESD 173. panta 3. punkts un 188. pants.
2. Priekšlikuma mērķis ir palīdzēt ES saglabāt un attīstīt kibernetikas tehnoloģiskās un industriālās spējas, kas nepieciešamas digitālā vienotā tirgus drošībai. Priekšlikumā paredzēts izveidot struktūras trijos institucionālajos līmeņos: Nacionālo koordinācijas centru tīklu (valsts līmenī), kibernetikas kompetenču kopienu (ieinteresēto personu līmenī) un Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kibernetikas kompetenču centru (ES līmenī). Kompetenču centrs pārvaldīs ar kibernetiku saistītu finansiālu atbalstu no ES budžeta un veicinās ES, dalībvalstu un industrijas kopīgas investīcijas ar mērķi sekmēt ES kibernetiku.
3. Komisija 2018. gada 17. septembrī priekšlikumu iesniedza Kiberjautājumu horizontālajai darba grupai (turpmāk "darba grupa"); pēc tam, 2018. gada 28. septembrī, darba grupā tika izskatīts ietekmes novērtējums. Diskusija par pašu priekšlikumu darba grupā sākās 2018. gada 28. septembrī Austrijas prezidentūras laikā un turpinājās Rumānijas, Somijas, Horvātijas un Vācijas prezidentūru laikā.
4. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu ² par šo priekšlikumu pieņēma 2019. gada 23. janvārī. EESK atzinīgi novērtēja Komisijas iniciatīvu, uzskatot to par svarīgu soli kibernetikas industriālās stratēģijas izstrādē un par stratēģisku virzību uz to, lai panāktu stabilu un visaptverošu digitālo autonomiju.

¹ 12104/18.

² 5898/19.

5. Eiropas Parlamentā dosjē tika piešķirts Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejai (ITRE) un *Julia REDA* kundze (ITRE, *Verts/ALE*) tika iecelta par referenti. ITRE ziņojumu pieņēma 2019. gada 19. februārī, un Parlaments to apstiprināja 2019. gada marta pirmajā plenārsēdē. Eiropas Parlaments 2019. gada 17. aprīlī ar 489 balsīm par, 73 pret un 56 deputātiem atturoties pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā. Pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām par jauno referentu tika iecelts *Rasmus ANDRESEN* kungs (ITRE, *Verts/ALE*).
6. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2019. gada 13. martā piešķīra pilnvaras³ sākt sarunas ar Eiropas Parlamentu. Kopš tā laika ir notikuši pieci dialogi: 2019. gada 13. un 20. martā Rumānijas prezidentūras laikā, 2020. gada 25. jūnijā Horvātijas prezidentūras laikā un 2020. gada 29. oktobrī un 11. decembrī Vācijas prezidentūras laikā.
7. Pirmais dialogs notika 2019. gada 13. martā Strasbūrā, un tajā neraisījās būtiskas diskusijas. Abas puses iepazīstināja ar savām nostājām un galvenajām izmaiņām, kas ierosinātas to attiecīgajos priekšlikumos, un vienojās par turpmākajiem pasākumiem un grafiku. Abi likumdevēji apstiprināja savu stingro apņemšanos pēc iespējas drīz panākt vienošanos.
8. Otrais dialogs notika 2019. gada 20. martā Briselē, un tajā tika apspriesti jautājumi, kas pirmajā tehniskajā sanāksmē tika atzīti par politiskiem, galvenokārt Kompetenču centra pamatuzdevums un uzdevumi, finansējums un valde. Rumānijas prezidentūra savu pieeju balstīja uz pirmajam dialogam saņemto pilnvarojumu. Otrais dialogs parādīja abu pušu pozitīvo attieksmi, jo vairākos jautājumos tika izrādīta elastība un sniegti norādījumi tehniskajam līmenim nolūkā panākt turpmāku progresu saistībā ar kompromisa tekstu.

³ 7583/19.

9. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2020. gada 3. jūnijā apstiprināja pārskatītu pilnvarojumu sarunām ar Eiropas Parlamentu ⁴. Trešais dialogs notika 2020. gada 25. jūnijā Horvātijas prezidentūras beigās ar nolūku informēt Eiropas Parlamentu par galvenajiem grozījumiem Padomes jaunajā pilnvarojumā, galveno uzmanību pievēršot 1) Kompetenču centra pamatuzdevumam, mērķiem un uzdevumiem, 2) tā struktūrai, 3) finanšu noteikumiem un 4) kibernetikas kompetenču kopienai.
10. Jautājums saistībā ar vienu vēl nepieņemtu Padomes nostāju par Centra valdes balsstiesībām Padomē tika atrisināts Vācijas prezidentūras laikā. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2020. gada 22. jūlijā pieņēma pārskatītu pilnvarojumu, kurā precizēts Komisijas veto tiesību tvērums.
11. Vēl vienu neatrisinātu jautājumu par Kompetenču centra atrašanās vietu līdztekus Pastāvīgo pārstāvju komitejas sanāksmei 2020. gada 28. oktobrī atrisināja dalībvalstu valdību pārstāvji, kuri vienojās par kompetenču centra mītnes vietas atlases procedūru ⁵. Lēmumu par atrašanās vietu dalībvalstu valdību pārstāvji pieņēma līdztekus Pastāvīgo pārstāvju komitejas sanāksmei 2020. gada 9. decembrī. Par atrašanās vietu tika izraudzīta Bukareste (Rumānija).
12. Ceturtajā dialogā, kas notika 2020. gada 29. oktobrī, tika piešķirtas plašas pilnvaras tehniskā līmenī rast kompromisus par atlikušajiem neatrisinātajiem jautājumiem. Vairākās tehniskajās sanāksmēs lielākajā daļā jautājumu tika rasti kompromisi.
13. Piektajā un pēdējā dialogā, kas notika 2020. gada 11. decembrī, Padome un Eiropas Parlaments panāca provizorisku vienošanos saskaņā ar pilnvarojumu, kuru Pastāvīgo pārstāvju komiteja bija atjaunojusi 2020. gada 9. decembrī. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2020. gada 18. decembrī apstiprināja galīgo kompromisa tekstu, par ko tika panākta vienošanās dialogā.

⁴ 8315/20.

⁵ 13405/20.

II. MĒRKIS

14. Šajā priekšlikumā ir paredzēts izveidot Kompetenču centru, kas būtu ES galvenais instruments, ar ko apvienot investīcijas kibernetikas pētniecībā, tehnoloģijās un industriālajā attīstībā. Tas arī sniegtu ar kibernetiku saistītu finansiālo atbalstu no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" un programmas "Digitālā Eiropa". Kā minēts iepriekš, priekšlikumā ir paredzēts arī izveidot Nacionālo koordinācijas centru tīklu un kibernetikas kompetenču kopienu.
15. Kompetenču centram būtu valde, kas sastāv no dalībvalstu un Komisijas pārstāvjiem un kas nosaka Centra darbību vispārējo virzienu, [...] un nodrošina, ka Centrs pilda savus uzdevumus saskaņā ar šo regulu. Centra mērķis būtu nodrošināt ciešāku koordināciju starp pētniecību un inovāciju, kā arī stratēģiju ieviešanu ES un valstu līmenī un ļaut dalībvalstīm pieņemt lēmumus saistībā ar saviem finansiālajiem ieguldījumiem kopīgās darbībās.
16. Kompetenču centrs spētu:
 - i) īstenot pētniecības un inovācijas darbības (kuras atbalsta ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa"), kā arī spēju veidošanas darbības (kuras atbalsta ar programma "Digitālā Eiropa") saskaņā ar iepriekš minēto pārvaldību (t. i., Komisija un dalībvalstis);
 - ii) kopā ar dalībvalstīm atbalstīt progresīva kibernetikas aprīkojuma, rīku un datu infrastruktūras izveidi un iepirkšanu Eiropā un nodrošināt jaunāko kibernetikas risinājumu plašu ieviešanu visā ekonomikā; šajā nolūkā Kompetenču centrs varētu arī veicināt kopīgu spēju iegādi dalībvalstu vārdā.

III. PADOMES NOSTĀJAS PIRMAJĀ LASĪJUMĀ ANALĪZE

A. PROCEDŪRAS KONTEKSTS

17. Eiropas Parlaments un Padome risināja sarunas, lai panāktu vienošanos posmā, kad tiek apstiprināta Padomes nostāja pirmajā lasījumā ("agrīna otrā lasījuma vienošanās"). Padomes nostājas pirmajā lasījumā teksts atspoguļo kompromisa paketi, par kuru ar Komisijas atbalstu vienojušies abi likumdevēji.

B. GALVENO JAUTĀJUMU KOPSAVILKUMS

18. Galvenās izmaiņas salīdzinājumā ar sākotnējo Komisijas priekšlikumu, par kurām abi likumdevēji vienojās, ir šādas:
- 1) dažādos noteikumos tika ieviests kompromisa formulējums, lai tekstu saskaņotu ar regulas par programmu "Digitālā Eiropa" un regulas par pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" noteikumiem, jo Kompetenču centrs pārvaldīs ar kiberneti drošību saistītu finansiālo atbalstu no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" un programmas "Digitālā Eiropa";
 - 2) regulas tiesību normās (1. pants) tika svītrotas atsauce uz Kompetenču centra atrašanās vietu. Tā vietā tika pievienots jauns 20. apsvērums;
 - 3) tika pievienoti vairāki jēdzieni ar atbilstīgām definīcijām, piemēram, "kiberdraudi", "kopīga darbība", "ieguldījums natūrā" un "Eiropas digitālās inovācijas centrs";
 - 4) tika pievienota "Programma", proti, visaptveroša un ilgtspējīga industriālā, tehnoloģiskā un pētnieciskā kiberneti drošības stratēģija, kurā izklāstīti stratēģiski ieteikumi Eiropas kiberneti drošības industriālās, tehnoloģiskās un pētniecības nozares attīstībai un izaugsmei un noteiktas Kompetenču centra darbību stratēģiskās prioritātes;

- 5) Kompetenču centra uzdevumi, kas sākotnēji bija iekļauti vienā pantā kopā ar mērķiem, tagad ir izklāstīti atsevišķā pantā, un tiek nošķirti Centra stratēģiskie uzdevumi un īstenošanas uzdevumi;
- 6) tika pastiprināta *ENISA* loma. *ENISA* būs pastāvīga novērotāja Kompetenču centra valdē, un tā var sniegt padomus un ieguldījumu saistībā ar Programmas un gada un daudzgadu darba programmu izstrādi;
- 7) tika ieviesti jauni noteikumi attiecībā uz nacionālajiem koordinācijas centriem, jo īpaši attiecībā uz centru izvērzišanu un Komisijas novērtējumu;
- 8) tika sīkāk izstrādāti valdes uzdevumi, jo īpaši attiecībā uz Programmas un gada un daudzgadu darba programmu pieņemšanu;
- 9) tika grozīti Kompetenču centra valdes balsošanas noteikumi un ieviests princips "viens loceklis, viena balss", nevis sākotnējais Komisijas priekšlikuma noteikums, kurā bija minēts, ka ES vajadzētu būt 50 % balsstiesību. Tomēr attiecībā uz konkrētiem lēmumiem, kas saistīti ar Savienības budžeta izpildi, kā arī attiecībā uz gada darba programmu, daudzgadu darba programmu un dalībvalstu ieguldījumu aprēķināšanas metodiku Komisijai būs 26 % balsstiesību; valde pieņem lēmumus ar vismaz 75 % visu savu locekļu balsu vairākumu;
- 10) Industriālā un zinātniskā konsultatīvā padome tika mainīta uz Stratēģisko padomdevēju grupu, kas sniegs padomus, pamatojoties uz regulāru dialogu starp Kompetenču centru un kibernetikas kompetenču kopienu;
- 11) kibernetikas kompetenču kopienu veidos kolektīvas struktūras/organizācijas, un tā neietvers privātpersonas; kompromisa rezultātā – Kompetenču centrs un tā struktūras varēs izmantot individuālu un fizisku personu kā *ad hoc* ekspertu lietpratību;

12) tika pievienoti jauni panti par dzimumu līdzsvaru (35. pants) un par Kompetenču centra juridiskas personas statusu (39. pants).

IV. SECINĀJUMS

19. Padomes nostāja pirmajā lasījumā atspoguļo kompromisa paketi, par kuru ar Komisijas atbalstu panākta vienošanās starp Padomi un Eiropas Parlamentu.
 20. Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā ir līdzsvarota pakete un ka pēc pieņemšanas jaunajai regulai būs būtiska loma, lai turpmāk attīstītu ES tehnoloģiskās, industriālās un pētnieciskās spējas kibernetikas jomā.
-